

La negror d'Àfrica

"La negror, la desgràcia d'Àfrica, ha estat l'"alliberament": els pobles i els països han caigut en mans de gentussa molt pitjor que els administradors colonials."

Al'Àfrica profunda li passa, amb els mitjans de comunicació internacionals, una cosa com al País Valencià amb els de Madrid: que només hi surt quan hi ha catàstrofes, inundacions o esclats de pólvora. La diferència és que, a l'Àfrica, les catàstrofes són contínues, i només les sabem de tant en tant: saber-les massa, saber-les cada dia, seria molt cansat. Ja ens estem cansant, per exemple, de Somàlia, com fa uns anys ens vam cansar d'Etiòpia, i com no hem arribat ni a molestar-nos massa pel Sudan. Els infants famèlics, els vells moribunds, tot això que ens commou un dia per la sàvia acció de les càmeres, s'oblida i passa. Ara són les notícies, per fi, de l'horrible guerra d'Angola, mortal, com deu Bòsnies juntes, o les últimes imatges dels morts de Burundi. Imatges, desgràcies com les altres, pensem, i prou.

Però és molt més que això, és la mostra d'un desastre total de la catàstrofe d'un continent. Fa trenta anys, Jean Ziegler, suís, sociòleg i marxista, escrivia això: "La revolució africana ha emancipat durant els vint darrers anys prop de dos-cents milions d'homes, entre 1946 i 1963. Vint-i-vuit nous estats han nascut. Dos terços del continent estan lliures de la dominació estrangera, i tanmateix, amb algunes excepcions, la inestabilitat, els complots, la misèria més o menys a la vista, afligeixen aquestes societats acabades de naixer. L'estat és constantment amenaçat, la seua autoritat sovint no s'estén més que a una fracció del territori nacional. La nació mateixa, de vegades no és més que una ficció jurídica, i darrere de la façana torturada, es descobreix una societat que ha d'afrontar contradiccions quasi insuperables. La major part dels estats africans evolucionen vers la tirania de clan..." (*Sociologie de la nouvelle Afrique*, 1964). La diferència és que ara, trenta anys més tard, l'"alliberament" ha arribat al continent sencer. I que, en efecte, s'ha confirmat el que preveia Ziegler: la tendència dels estats africans a convertir-se en "tiranies d'un home o d'un grup que lluita per la seua supervivència política i física, contra un poble cada vegada més descontent". Pel camí, ha quedat un extens panorama de destrucció.

Una dotzena d'anys després del llibre de Ziegler, vaig passar ja una inoblidable setmana a la Guinea Equatorial. El fervor alliberador i antiimperialista de la dictadura de Macias havia aconseguit ja els efectes següents: terror general, degollament de bona part dels

guineans (especialment del poble bubí) amb una mica d'estudis, abandonament general dels conreus d'exportació, quasi desaparició de les carreteres, caos als hospitals, destrucció d'edificis públics, correus, mercats i carreteres. No hi havia llençols a l'hospital, ni aspirines a les farmàcies, ni quaderns a les escoles. Deu anys abans, n'hi havia hagut de tot, i en relativa abundància. Això sí, fins a les festes de casament, o de carrer tothom havia de cantar eslògans contra el colonialisme i a la glòria de Macias, pare i salvador.

La negror, la desgràcia d'Àfrica, ha estat l'"alliberament": els pobles i els països han caigut en mans de gentussa molt pitjor que els administradors colonials. En mans d'uns mals imitadors locals, que xuplen la sang com els altres, però damunt no administren, ni mantenen hospitals ni fan escoles. No mereixien governar, aquesta és la qüestió, la cosa que no es pot dir. Han estat capaços de fer guerres (és tan fàcil, aprendre a usar un kalàshnikov!) i cops d'estat, i capaços de saquejar i assassinar la seua pròpia gent. Hi ha excepcions, és clar, sobretot allà on la demagògia "anticolonialista" no ha estat portada a les últimes conseqüències. Allò que, sobretot, no es pot dir, és que la desgràcia d'Àfrica han estat les independències prematures, (no és qüestió de raça, sinó de temps i de tècnica). No podien caminar en tan pocs anys el camí que a Europa ha costat segles. Per les minories "europeitzades" d'Àfrica, era molt temptador demanar independència i poder. Per als governs europeus, era molt fàcil soltar llast i problemes (quina altra cosa podien fer, ben mirat?). Els resultats, es pagaran encara molt de temps. I els dos-cents milions del 1963, ja són ara més de quatre-cents.

Joan F. Mira